romská hudba = hudební projevy etnika Romů, zvaných tradičně Cikáni (cikánská hudba) gypsy music, Zigeunermusik, musique tzigane, it. musica gitana

Romové pocházejí ze severní Indie, odkud jako nižší kasta odešli cca v 9. stol.
četná nářečí patří k indoiránské větvi indoevropských jazyků
11. stol. cikánští hudebníci v Persii
3 proudy migrace na Západ: přes Kavkaz do Ruska (Uhry, čardáš)
přes Turecko na Balkán (balk. dechovky)
přes Palestinu a sever Afriky do Španělska (flamenco)
kočovný život vyplýval z podřadného postavení v hierarchii ev. společenství

hlavní centra: **Španělsko** (návaznost na maurské, též orientální tradice, flamenco: písňový a kytarový styl andaluských a jihofrancouzských cikánů; bohatství ornamentiky, chromatika, rytmická život /polyrytmika/, kostýmní barevnost, podupávání = zapateado, tleskání = palmada), zvláštní slavnosti v některých městech
Uhry (instrumentálně koloristické prvky vokálního projevu, heterofonie ansámblového zpěvu)
od 15. st. cikánští hudebníci ve dvorských službách
od 17. st. ojedinělé notové záznamy cikánských písní
od 18. st. jsou známa jména cikánských virtuózů a existence smyčcových kapel s cimbálem, později i klarinetem, vliv na repertoár uherského typu a novouherský hudební sloh
od 40. let 19. st. kult cikánské hudby
v Uhrách i Rusku móda čardášů, verbuňků, romancí
inspirace pro skladatele vážné hudby: F.Liszt Uherské rapsódie
avšak: fúze, synkreze, přejímání místní hudby s pouhými prvky cikánského cítění, diferenciace dle lokality, s níž fúzují

francouzské označení pro cikány "bohéme" bylo zobecněno na všechny umělce, žijící nespořádaným životem a zároveň Čechy byly pojmenovány jako oblast, kudy přecházeli Cíkáni z východu do západní Evropy (Bohemia)

cikánská stupnice není čistě cikánským jevem, může se vyskytnout i v nápěvech neromských etnik, autentičnost je v tematice písní (příroda, matka, oheň, hřbitov, specifické reálie života)

Cikánské písničky, 1910 (ed. J. Černík), vliv cikánských hudců na Moravě, Slovácku, světové individuality jako jazzový kytarista Django Reinhardt

neexistuje jednotná romská hudba v důsledku přizpůsobivosti (ambice bavit a hrát pro místní obyvatele) - vstřebání lok. kultury, z níž díky své muzikálnosti vytvořili novou kvalitu (proto Romové v Rumunsku hrají jinak než na Slovensku)
průnik na dvůr, často zastínění (vytlačení) místních vesnických hudebníků
Bartók upozorňoval, že jejich komerční přizpůsobivost vede často k poklesu hodnoty hudebního sdělení
přispěli k rozšíření cimbálových muzik (několik houslí, cimbál, basa), šíření tance čardáš

československá romská hudba:
Věra Bílá, **Kale**, **Točkolotoč** (Svitavy syntéza), **Guločar** (Brno funky),
Ida Kelarová - workshopy romského zpěvu
Olašští Romové – specifický hudební projev bez instrumentálního doprovodu, založený jen na sólo zpěvu a rytmizování dalším vokálem, tleskáním, jednoduchými a perkusemi